

Latgales apgabaltiesas attīstības koncepcija

2025.-2029.gadam

Koncepcija sagatavota saskaņā ar Tieslietu padomes 2019.gada 15.martā apstiprināto Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un tiesu nama priekšsēdētāja izvirzīšanas un iecelšanas kārtību, piesakot savu kandidatūru Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja amatam.

Koncepcijā izmantoti Tieslietu padomes darbības stratēģijā 2021.-2025.gadam norādītie mērķi un uzdevumi, jo ikvienas Latvijas tiesas attīstībai jāaskan ar Tieslietu padomes mērķiem un uzdevumiem tiesu varas neatkarības stiprināšanā, tiesu varai jābūt efektīvai un kvalitatīvai, tiesas priekšsēdētājam jāveic viss iespējamais savā un tiesas darbā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos tiesu varai.

Likuma “Par Tiesu varu” 1.pants noteic, ka Latvijas Republikā līdzās likumdošanas un izpildu varai pastāv neatkarīga tiesu vara. Tiesu vara Latvijas Republikā pieder rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām, Augstākajai tiesai un Satversmes tiesai, bet izņēmuma stāvokļa vai kara laikā — arī karatiesām.

Latgales apgabaltiesa atrodas pierobežas teritorijā, sakarā ar ko Latgales apgabaltiesas tiesneši iztiesā arī lietas par robežpārkāpumiem, bēgļu nelegālu pārvietošanu, kā arī var saskarties ar citām, īpašām situācijām mūsdienu politiskajā situācijā, kas ir liels izaicinājums to pareizai izspriešanai, ievērojot cilvēktiesības, pareizi piemērojot pārnacionālos tiesību aktus, nodrošinot taisnīgumu un taisnīgas tiesības. Ikvienam tiesnesim jāapzinās darba svarīgums, loma sabiedrībā. Tāpēc neatkarība, tiesiskums, efektivitāte, kvalitāte, godprātība, taisnīgums, nepārtraukta kvalifikācijas celšana, līdzdalība svarīgu jautājumu pieņemšanā ir tās vērtības, kurām jābūt tiesas darbības pamatā.

Stratēģiskā vadība

Latgales apgabaltiesa ir viena no sešām Latvijas apgabaltiesām, kas ir apelācijas instance civillietām, krimināllietām un administratīvajām lietām, kuras izskata koleģiāli trīs apgabaltiesas tiesnešu sastāvā.

Apgabaltiesas ir būtiska tiesu sistēmas vēsturiska vērtība, kas ir jā saglabā arī turpmāk, nodrošinot pieeju tiesai un augstu klientu apkalpošanas standartus katrā reģionā. Jāuztur un jāattīsta apgabaltiesu priekšsēdētāju sadarbība, rosinot viedokļu apmaiņu starp kolēģiju priekšsēdētājiem un tiesnešiem.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 89.pantu valsts atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības saskaņā ar Satversmi, likumiem un Latvijas saistošajiem starptautiskajiem līgumiem.

Latgales apgabaltiesai ir jānodrošina ikviena indivīda pamattiesību aizsardzību un darbība organizējama tā, lai tiesas darbs būtu efektīvs, tiesa būtu pieejama, lietas tiktu iztiesātas savlaicīgi, bet vilcināšanās, un tiesas pieņemtie nolēmumi sabiedrībai būtu saprotami.

Tiesas stratēģiskai vadīšanai jābūt vērstai uz sadarbību ar visām Latvijas tiesām, lai tiktu sasniegti tiesu sistēmas darbības mērķi, kā arī katrā tiesā jānodrošina, lai darbs

noritētu saskaņā ar likumu un lietas tiktu iztiesātas savlaicīgi un kvalitatīvi, tiktu nodrošināta cieņpilna attieksme pret lietas dalībniekiem.

Pieeja tiesai jāturpina nodrošināt, rīkojot tiesas sēdes Cisco Webex vai Microsoft Teams platformās, ja šāda nepieciešamība rodas, lūgumi pieteikti savlaicīgi un tiesa tīri tehniski var šo iespēju nodrošināt.

Jāseko tiesnešu un darbinieku noslodzei. Šajā jautājumā Latgales apgabaltiesa atvērta sadarbībai ar citām apgabaltiesām jautājumā par noslodzes izlīdzināšanu un lietu pārsūtīšanu ātrākai izskatīšanai, vai veicot izmaiņas procesuālajā regulējumā un mainot lietu piekritību.

Vienveidīgas prakses veidošanai jāturpina sadarbība ar visām apgabaltiesām, Augstāko tiesu un pirmās instances tiesu, rīkojot kopīgas apspriedes aktuālo tiesu prakses jautājumos.

Nolēmumu sastādīšanas kvalitātes standarta paaugstināšana un koleģialitātes stiprināšana lietas spriešanā ir būtiski aspekti tiesu sistēmas darbības mērķu sasniegšanā, tiesas darba kvalitātes uzlabošanā.

Sabiedrības informēšana par procesiem, kas notiek tiesu sistēmā, par būtiskajām izmaiņām procesuālajās normās un spriedumu izskaidrošana veicina uzticēšanos tiesu varai, mazina šaubas par objektivitāti un tiesiskumu.

Latgales apgabaltiesa darbojas 13 tiesnešu sastāvā, Civillietu tiesas kolēģijā – 7 tiesneši un Krimināllietu kolēģijā – 6 tiesneši. Šajā sakarā īpaši jāuzsver, ka 2025.gadā notiks izmaiņas tiesnešu sastāvā sakarā ar tiesnešu pensionēšanos. Tiesas darba organizācijā minētais apstāklis ir būtisks, jo izmaiņas tiesnešu sastāvā Latgales apgabaltiesā ilgstoši nenotika, bet šobrīd esam posmā, kad notiks paaudžu maiņa. Vienlaikus uzsāks darbu vismaz divi jauni tiesneši, kuriem jāsniedz atbalsts, lai pēc iespējas ātrāk izprastu apelācijas instances tiesas darba īpatnības, veicinot katra tiesneša izpratni par individuālās atbildības nozīmi koleģiālā nolēmuma pieņemšanā un sastādīšanā.

Par būtisku atzīstama kolēģiju priekšsēdētāju iesaiste tiesas darba vadīšanā, kas izpaužas kā kolēģijas darba vadīšana un organizēšana, ikdienas jautājumu risināšana savas kompetences ietvaros, bet tiesai svarīgus lēmumus pieņemot koleģiāli, ja tam ir priekšnoteikumi.

Tiesnešu un personāla vadība

Likuma “Par tiesu varu” 10.pants noteic, ka tiesneši ir neatkarīgi un pakļauti tikai likumam.

Saskaņā ar likuma “Par tiesu varu” 27.1.pantu tiesas priekšsēdētāja kompetencē ietilpst lietu izskatīšanas termiņu pārvaldība tiesā.

Virsmērķu sasniegšanai ir nepieciešami augsti kvalificēti tiesneši, kuri turpina pilnveidot savas zināšanas un prasmes, sakarā ar ko atbalstāma tiesnešu iniciatīva apmeklēt Tieslietu akadēmijas rīkotajās apmācībās, svešvalodu apgūšanā, iniciatīva piedalīties starptautiskajās konferencēs, pieredzes apmaiņas vizītēs.

Arī kvalitatīvs tiesas darbinieks ir neatņemama efektīvas tiesas darbības attīstības sastāvdaļa, sakarā ar ko ir jāveicina tiesas darbinieku izpratne par tiesas darba īpatnībām, nozīmīgumu un katra darbinieka lomu lietas kvalitatīvai izspriešanai.

Aizvadītajā periodā liels uzsvars tika likts uz spriedumu kvalitāti, jo tika apstiprinātas vadlīnijas tiesas spriedumu rakstīšanai, kas ir būtisks atbalsts vienveidīgas

tiesu prakses nodrošināšanai. Arī lietas dalībniekiem un jebkuram citam, lasot tiesas spriedumu, tas ir jāsaprot, spriedumam jābūt pārliecinošam. Nolēmumiem jābūt loģiski strukturētiem, faktu un tiesību jautājumiem risinātiem secīgi. Lietas faktiskos apstākļus tiesnesim jāspēj izklāstīt uztverami, nezaudējot juridisko precizitāti. Nolēmumiem nevar būt pārmērīgs vai neadekvāts apjoms, jāatbrīvojas no liekvārdības, argumentu un secinājumu atkārtotības. Jāuztur laba rakstu kultūra.

Attīstāma un pilnveidojama koleģialitātes principa nostiprināšana tiesas spriešanā.

Viens no būtiskākajiem attīstības priekšnoteikumiem ir tiesvedības laikā pieļauto kļūdu aktualizēšana, apspriešana un izvairīšanās no to atkārtotības Eiropas Savienības tiesas prakses apkopošana. Šajā sakarā būtu jāizveido jauna amata vieta Latgales apgabaltiesā, jo šobrīd informāciju apkopo un nodod kolēģiju priekšsēdētājiem tiesnešu palīgi. Attiecīgi, kolēģiju priekšsēdētāji rīkojas ar šo informāciju un izmanto to apspriedēs ar tiesnešiem.

Vienotas tiesu prakses veidošanas nolūkā ir organizējamas apspriedes par aktualitātēm Augstākās tiesas nolēmumos, procesuālajā regulējumā un jauninājumiem normatīvajos aktos.

Ir būtiski mudināt un atbalstīt tiesnešu iesaisti pašpārvaldes institūciju darbā, sniedzot atbalstu tiesu sistēmas attīstībā.

Jāmotivē tiesnešus iesaistīties palīgu institūta pilnveidošanā ar mērķi turpmāk pieteikties atlasei uz tiesneša amatu, kā arī attīstot ideju par jaunu amata vietu ieviešanu tiesā, mazinot tiesnešu noslodzi. Tiesnešu palīgiem jāsniedz atbalsts, ja kāds vēlas pretendēt uz tiesneša amatu.

Preventīvi jāstrādā ar tiesnešiem un darbiniekiem, lai nepieļautu ētikas normu neievērošanu, disciplinārpārkāpumus, lai izvairītos no problēmsituācijās, kas var rasties ar tiesas klientu.

Kaut arī Latgales apgabaltiesai nav raksturīga bieža darbinieku maiņa, tomēr, jāmotivē tiesas darbiniekus iesaistīties tiesas procesu pilnveidošanā un rokasgrāmatu izstrādē, lai izvairītos no kļūdām un sekmētu ātrāku darba procesa apgūšanu jaunajiem darbiniekiem.

Jāorganizē tiesu darbinieku sanāksmes atsevišķi, kā arī kopā ar tiesnešiem, informējot par jaunumiem tiesas darbā, darba rezultātiem, plānotajām reformām, lai veicinātu katra darbinieka piederību tiesu sistēmai.

Administratīvā vadīšana

Jānodrošina tiesas darba nepārtrauktība, savlaicīgi reaģējot uz problēmsituācijām, savlaicīgi saskatot nepieciešamību veikt izmaiņas darba organizācijā.

Jāturpina darbs klientu apkalpošanas jomā, nodrošinot savlaicīgu informācijas pieejamību Tiesu informācijas sistēmā.

Jānodrošina tiesiska vide tiesas darbiniekiem savu darba pienākumu kvalitatīvai izpildei, savlaicīgi rīkojot sanāksmes par aktuālajiem jautājumiem, saprotami skaidrojot par izmaiņām aktuālu un svarīgu lēmumu pieņemšanā.

Jārūpējas par materiāltehnisko nodrošināšanu, savlaicīgi apkopojot un nododot atbildīgajām iestādēm informāciju par nepieciešamo datortehniku, videoiekārtām, kā arī veicamajiem remontiem, nodrošinot mūsdienīgus darba apstākļus. Ir gadījumi, kad

atbalsts tehnoloģiju jomā tiek sniegts tiesnešiem un darbiniekiem ne tik ātri, kā gribētos, ņemot vērā, ka Tiesu namu aģentūra atrodas Rīgā un plāno vizītes uz reģioniem vienlaicīgi uz apelācijas instance s tiesas un vairākām pirmās instance tiesas ēkām. Laika trūkuma dēļ ne visos gadījumos trūkumi tiek novērsti savlaicīgi.

Tiesā jābūt skaidrai pieejai piemaksu, tajā skaitā motivācijas piemaksu noteikšanai, apbalvojumu piešķiršanai,

Apgabaltiesas priekšsēdētājs organizē un vada tiesnešu un darbinieku sanāksmes, pārstāv tiesu vadības sanāksmēs, nodrošina atbilžu sniegšanu uz iesniegumiem un sūdzībām, nepieciešamības gadījumos pārstāv Latgales apgabaltiesu komunikācijā ar plašsaziņas līdzekļiem.

Sadarbībā ar Tiesu namu aģentūru un Tiesu administrāciju jāturpina sarunas par remontdarbu veikšanu tiesā, tādiem kā jumta remonts, ēkas fasādes kosmētiskais remonts, kā arī veicami pasākumi tiesnešu un tiesas darbinieku darba apstākļu uzlabošanai.

Viena no Latgales apgabaltiesa priekšrocībām ir nemainīgs, saliedēts darba kolektīvs. Stiprinot Latgales apgabaltiesas kolektīva saliedēšanu, veicami kopīgi pasākumi. Latgales apgabaltiesā pastāv tradīcijas un notiek kopīgi pasākumi Ziemassvētkus svinot, Lieldienas, Līgo svētkus, Latvijas Republikas proklamēšanas dienu, Latgales apgabaltiesas darbības atjaunošanas gadadienu, pieminot par Latvijas neatkarību kritušos karavīrus Lāčplēša dienā. Minētās tradīcijas jāturpina un jāattīsta arī nākotnē, jo tiesas darbs ir komandas darbs.

Izvirzot savu kandidatūru atkārtoti dalībai konkursā uz Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja amatu, apzinos, ka amata pienākumu izpilde saistīta ar nopietnu un atbildīgu lēmumu pieņemšanu. Esmu atvērts kritikai. Atbalsts, ko saņemu ikdienas darbā no tiesnešiem un tiesas darbiniekiem ir motivācija darbu veikt pēc labākās sirdsapziņas un kopīgiem spēkiem novērst nepilnības darbā, uzlabot to un lepoties par sasniegumiem.

Rēzeknē

2025.gada 26.martā

Alla Šilova

Latgales apgabaltiesas tiesnese

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU

TIESLIETU
PADOME